

mesto pto. 400 gld. s. p. je bil rekurent dr. Rozina z okrožne sodnije odlokom od 30. novembra 1880, br. 1312, kuratorjem postavljen za sprejem zemljeknjižnega odloka in za varovanje pravic Kasparja Pretnerja, o katerem se ne ve, kje biva, in njegovih neznanih naslednikov. C. kr. okrožna sodnija je s tem postavljenjem kuratorja v smislu §. 85 pravosodnega pravilnika in §. 267 o. d. z. začela svoje pravosodje kot kuratelno oblastvo. Uradno delovanje postavljenega kuratorja mora trajati do dokončanja dotične pravne zadeve, tako dolgo pa mora tudi c. kr. okrožna sodnija izvrševati svojo kuratelno pravosodno oblast.

Do najvišjega sodnega dvora se ni nihče pritožil.

—c.

O prisojilih. Da se izbrišejo one terjatve, ki niso bile pokrite s skupilom gledé po eksekuciji prodanih zemljišč, dovoli eksekutivni sodnik (§. 339 o. s. r.).

Z ozirom na v št. 11. „Slov. Pravnika“ 1881. l. in v št. 1. l. l. priobčena sestavka „o prisojilih“ priobčim še sledeči slučaj:

A je kupil dražbeno prodano zemljišče. Ko je izplačal skupilo v smislu razdelilnega odloka in torej izpolnil dražbene pogoje, prosi pri c. kr. okr. sodn. v B., da se mu prisodi posestvo v last „s pravico izbriša zastavnih pravic gledé vseh na zemljišči vknjiženih terjatev.“ Sodnija je prisodila kupcu posestvo v last, a prošnjo za izbris terjatev odbila, ker se ima po §. 339 o. s. r. s prisojilnim pismom kupcu samo posestvo v last izročiti. V tem pismu pa ni izreči, ako in katere terjatve se smejo izknjižiti. V to je treba, da privolijo dotični upniki. Taka dovoljenja se morajo predložiti tabularnemu sodniku, da jih presodi, ter jih ne more nadomestiti izrek eksekutivnega sodnika.

Pritožbo zoper to določbo je c. kr. nadsodnija z določbo od 17. septbr. 1879, št. 9225, zavrгла gledé na to, ker se je že v razdel. odloku izreklo, da so nepokrite terjatve izbrisljive, in da naj torej kupec na podlagi tega odloka za izknjiženje dotičnih terjatev prosi ter svojo prošnjo pravilno instruira.

Po izvenrednem rekurzu kupca je c. kr. n. v. sodnija z določbo od 16. decembra 1879, št. 13853, prvi sodnji ukazala, razsoditi o

prošnji za izbris terjatev ne gledé na uzroke, iz katerih se je prošnja sprva odbila. Po §. 339 o. s. r. in po dvorn. dekr. od 15. januarja 1787, št. 621, 22. decembra 1815, št. 1197 in 11. avgusta 1827, št. 2300 ima sodnija, kateri je izdati prisojilno pismo gledé dražbeno prodanega zemljišča, tudi pravico razsoditi, ali je kupec tega zemljišča opravičen, zahtevati izbris na njem vknjiženih terjatev. Merodajni so le kupni pogoji in dokaz plačila. —

Opomniti je, da v navedenem slučaju ni šlo samo za to, ali se smejo izbrisati terjatve, ki niso bile pokrite s skupilom. Kupec je bil pridejal svoji prošnji med drugim tudi depoz. odlok in pobotnico, v katerej je dotični upnik samo plačilo potrdil in ne izrekel, ali se smé zastavna pravica izknjižiti. Ta pobotnica tudi ni bila legalizirana.

Najvišja sodnija je torej določila, da ima eks. sodnik pravico dati izbrisno dovoljenje tudi gledé onih terjatev, za katere se dotični zneski pri sodnji položé, ali glede katerih je dokazano, da so plačane. Najvišji sodnik je pa tudi s tem, da je dve jednaki razsodbi spodnjih instanc premenil, izrekel, da sta bili nepostavni ali krivični.

Ta izrek dalje odločno nasprotuje mnenju c. kr. okr. sodn. v P. in c. kr. nadsodnije (glej šte. 1 „Sl. Pr.“). Dotični odlok se utemeljuje s tem, da imajo prisojila jedino le namen kupcu posestvo v last izročiti in da se smejo le v tem oziru javnim in dokazilnim pismom (§. 111 sod. red.) prištevati, da torej v prisojilu nahajajoči se dostavek, „da se zemljišče prisoja s pravico izbrisa zastavnih pravic“, nima nikake veljave. Ker se po izreku najvišje sodnije ta dostavek sme v prisojilih pridevati, so prisojila tudi v tem oziru javna pisma, na katerih podlagi se more izvršiti izknjiženje zastavnih pravic.

Tudi v razsodilu od 4. junija 1878, št. 6468, je izrekla najvišja sodnija, da je eks. kupec, ki je plačal skupilo, opravičen zahtevati, da se mu prodano zemljišče izroči brez dolgov (lastenfrei).

Kdor se dosledno drži nasprotnega mnenja, mora priti ad absurdum. Na podlagi potrdila o sodni shranitvi se sme po §. 39 postave od 25. julija 1871, št. 95, dovoliti le prenotacija zaradi izbrisa zastavne pravice. Ako kupec ne dobi od tistega, proti komur se je prenotacija dovolila, privoljenja za vknjiženje, jo mora po §§. 40—51 iste postave po pravni poti opravičiti. Mnogokrat mora

kupec kak znesek deponirati, ker se pri razdelitvi še ne vé, čigav bode in se mora to še le po pravni poti dokazati. Koga naj bi tedaj kupec tožil za opravičenje sod. položitve ali za izbrisno privoljenje? Je li pa tudi dolžan čakati, da se pravde končajo? — Gotovo ne.

Po predpisu dv. dekr. od 11. avgusta 1827, št. 2300, ima kupec, ki je spolnil kupne pogoje, pravico, takoj [zahtevati, da se mu zemljišče prisodi ter ni dolžan čakati, da se končajo razprave med upniki. Ako bi se pa smelo kupcu zemljišče le z dolgovi vred izročiti, bi mu bilo s tem malo pomagano. Njemu je gotovo mnogo na tem ležeče, da se mu zemljišče čisto in kmalu izroči.

Mislim, da sme kupec precej po dražbini prodaji celo skupilo pri sodnji položiti. Gotovo je pa dovoljeno, da se v licitacijske pogoje dene tudi ta pogoj. Kadar je prodaja v moči, sme kupec zahtevati, da se mu zemljišče prisodi.

Kako naj se v tem slučaju vknjiženi dolgovi izbrišejo? Kdo naj mu da izbrisno privoljenje, ako ne eks. sodnik? — Lahko so razmere zamotane in je konečna razdelitev skupila odvisna od pravn. Mora li kupec čakati, da se upniki in eksekut pobotajo med seboj? Koga naj toži za izbrisno privoljenje ali za opravičenje sod. položitve skupila? Morebiti vse upnike? — Recimo, da to stori in da sodnija spozna z rzsodbo, da jd položitev opravičena in da se smejo vknjiženi dolgovi izbrisati. Upniki bi se morali v tem slučaju po postavi tudi obsoditi v povrnitev sodnijskih stroškov. Kako bi se dalo opravičiti, da morajo upniki, ki čakajo plačila in še ni gotovo, da ga dobodo, še stroške plačevati? Ne manjša krivica bi pa bila, ako bi se tožba odvrnila ter bi se kupec obsodil povrniti sodnijske stroške. Take zapreke delati gotovo ni v duhu postave.

V—r.

Za napoved, komu se ima zemljeknjižni odlok uročiti, ni treba pismenega dokaza. Predpis §. 35 zeml. zak. velja tudi za stara pisma.

C. kr. okrožna sodnija v R. je z odlokom od 7. septembra 1880, št. 976, odbila prošnjo M. za izknjižbo 400 gl. zaradi tega, ker v pobotnici dolžno pismo od 17. sušca 1849, vsled katerega